

undergraduates with and assessment of the peer research consultant program. Reference Services Review, (aheadof-print). 2023. Вилучено з: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/RSR-09-2022-0042/full/htm>.

2. Kuzmenko. O., Dembitska S, Miastkovska M. *Improvement of the Organization of Scientific and Research Work of Students of Technical Specialties in the Conditions of Innovative Development of Higher Education*. Collective monograph. Modern Technologies for Solving Actual Society's Problems. Publishing House of University of Technology, Katowice. 2022. С. 16–23.

3. Kuzmenko. O., Dembitska S, Miastkovska M., Savchenko I., Demianenko V. Onto-oriented Information Systems for Teaching Physics and Technical Disciplines by STEM-environment. *International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP)*. 2023. № 13(2). Рр. 139–146. <https://doi.org/10.3991/ijep.v13i2.36245>.

4. Дембіцька С.В. Формування компетентності фахівців з професійної освіти. *Педагогіка безпеки*. 2021. № 6(1-2). С. 1–6. <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2021-6-1-001-006>.

5. Дембіцька С.В., Кобилянська І. М., Пугач С.С. Особливості реалізації навчання впродовж життя фахівців технічних спеціальностей. *Педагогічний альманах*. 2020. Випуск 46. С. 117–124.

6. Дембіцька С.В., Кобилянська І.М. Вдосконалення професійної підготовки фахівців технічних спеціальностей в контексті інноваційного розвитку вищої освіти. *Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції* (м. Кропивницький, 21 квітня 2023 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 347-348.

7. Кірдан О., Кірдан, О. Формування soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі закладу вищої освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2022. № 2(6). С. 152–160. [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(6\).2021.248144](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(6).2021.248144).

Чорноус Оксана

Донецький державний університет внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Соціально-комунікативні навички (soft skills) традиційно розуміють як особистісні якості, що дають змогу людині гармонійно взаємодіяти з іншими. Новітні дослідження «м'яких навичок» підтверджують їхнє вагомe значення не лише у сфері особистої

комунікації, а й у процесі виконання професійних обов'язків, причому йдеться про досить широкий спектр галузей, як-от інформаційні технології (F. Patacsil, C. Tablatin, J. L. Bailey, R. B. Mitchell, F. Ahmed, L. Capretz, P. Campbell), медична справа (J. Heckman, T. Kautz, Y. Angel), аграрний сектор (R. Hafida) тощо. При цьому важливість «м'яких навичок» істотно зростає, якщо йдеться про представників тих професій, для яких спілкування та налагодження співпраці з різними категоріями населення є невіддільною частиною фахової діяльності [3, с. 1038–1039], до яких, безперечно, уналежнюємо й працівників правоохоронних органів. В умовах постійного зростання конкуренції роботодавці дедалі частіше цікавляться тими претендентами на посаду, що вже мають достатній рівень розвитку таких умінь, оскільки навчити людину працювати в команді, продукувати креативні ідеї, бути справжнім лідером і талановитим організатором, а також успішно комунікувати з колегами доволі важко. До того ж, ідеться про довготривалу перспективу, а «м'які навички» чи не найкраще демонструють, які етичні цінності має особа.

Низка досліджень свідчить про важливість ролі закладів вищої освіти в процесі розвитку «м'яких навичок», необхідних для майбутніх кадрів. Зокрема наголошується на тому, що саме академічні спільноти повинні вжити необхідних заходів для вдосконалення методів формування навичок, які сприятимуть підвищенню можливостей студентів для працевлаштування [2]. Прикметно, що самі здобувачі з-поміж усіх «м'яких навичок» називають такими, що першочергово потребують коригування, лідерські та комунікативні вміння, наступними зазначені мистецтво переконання та ведення перемовин [3, с. 1039–1040]. Названі аспекти цілеспрямовано можуть бути вдосконалені під час занять з української мови професійного спрямування. Так само, як й інші мовні дисципліни, вона чи не найбільше орієнтована на формування комунікативної компетенції майбутнього фахівця на початкових етапах здобуття вищої освіти. Особливо вдалим для цього вважаються активні методи навчання на кшталт роботи в групах, рольових ігор, проєктної роботи, дискусій; умотивованим є звернення до письмового спілкування, активного слухання, практики аргументованого переконання [1, с. 268]. Також можуть бути застосовані методи моделювання комунікативних ситуацій: спілкування працівників правоохоронних органів із колегами в підрозділі та керівництвом, взаємодія зі ЗМІ та посадовими особами, комунікація з іноземцями, а також особами, причетними до скоєння злочину тощо.

Отже, формування «м'яких навичок» у здобувачів вищої освіти є нагальним завданням сьогодення та потребує посиленої уваги під час освітньої діяльності, зокрема опанування української мови професійного спрямування.

Список джерел:

1. Діденко Ж. Формування м'яких навичок (“soft skills”) на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Т. 2. С. 266–271.

2. Dubey R., Paul J., Tewari V. The soft skills gap: a bottleneck in the talent supply in emerging economies. *The International Journal of Human Resource Management*. 2021. Vol. 33. P. 2630–2661.

3. Majid S., Zhang L., Tong S., Raihana S. Importance of Soft Skills for Education and Career Success. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education*. 2012. Vol. 2. P. 1036–1042.

Смалько Олена

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ВПРОДОВЖ ВИВЧЕННЯ НИМИ ДИСЦИПЛІН МЕТОДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Забезпечуючи підготовку майбутніх вчителів інформатики, викладачі методичних навчальних дисциплін повинні подбати про формування і розвиток у них важливих соціально-комунікативних навичок [1], [3], без яких у сучасній школі серед залученої до цифрових технологій учнівської молоді може бути дуже непросто працювати. І особливо це стосується вчителів, що викладають предмети з різних сфер застосування комп'ютерингу, які повинні не наздоганяти своїх учнів, а впевнено йти в авангарді.

Серед найпотрібніших вчителю навичок, звісно, чільне місце повинні займати навички *ефективного спілкування*. Відповідальний викладач має постійно розвивати у себе вміння, притаманні чудовим комунікаторам. Крім невпинного вдосконалення власних професійно-педагогічних умінь, пошуку способів покращення уроків і заохочення учнів до навчання, вчителю необхідно вміти гнучко адаптовувати заняття під швидко змінювані умови та різні стилі навчання, забезпечувати панування на уроках довіри та доброзичливого спілкування між учнями і вчителем, а також вміти прислухатися до